

clavibus exactoris et consulum claudendam reponantur. Quae cisticula non nisi in quartali anni de mandato eiusdem exactoris pro necessitate aperiri debet. In cuius apertione praefati quadrantes dictis civibus consignentur, pro necessitate civitatis seu oppidi convertendi, prius tamen recepta eorum parte ad salaria infrascripta per Nos designata. Nam ex eisdem ternariis seu quadrantibus salariabuntur primum consules per exactorem infrascriptum, ad exigendas pecunias in locis quibuscunque deputandi, quibus consulibus assignandis decrevimus salaria huiusmodi iuxta arbitrium exactoris infrascripti. Ea ratione, qua volumus, et decrevimus, ut tales consules ad easdem exactiones substituti de ipsorum braxationibus exactionem czopowe solvere tenebuntur. De ipsis etiam ternariis seu quadrantibus mandamus salarium iuxta arbitrium exactoris infrascripti et consulum in locis ubique existentium notario dari. Qui notarius omnes cives cervisiam braxantes de praefatis quadrantibus respondentes conscribet de registroque conscriptorum exactori infrascripto rationem reddet.

Tabernatores vero singuli cervisiam braxantes, a quolibet vase mensurae civilis per unum grossum alias iuxta antiquam consuetudinem, coctam vero a dominis tam spiritualibus quam saecularibus ad propinandum recipientes, non secus quam si advecticiam propinarent, ratione ipsius contributionis per sex grossos solvent.

Item a medio vase vini alias pulkufek florenus unus cum quadrantibus triginta solvendus [est]. Item a drelingk sive Serenensi, sive Moraviensi vase vini duo floreni cum sexaginta quadrantibus. Item a maiori vase vini, qui fodri vocantur, per tres florenos cum nonaginta quadrantibus vel iuxta quantitatem urnarum alias a singulis urnis quinque, grossi triginta cum triginta quadrantibus. Item a quolibet vase alias **kufa** malmatici, muscatelle vel vini Italici per florenos duos cum sexaginta quadrantibus, et a barilla grossi octo cum medio solvantur. A barili vero simplicis vini grossi sex cum sex denariis, a singulis barilis medonis grossi duo solvantur.

Item a cerevisia advecticia sive externa Swidnicensi, Glogoviensi, Thessinensi, Piathco-viensi, Leczcziensi, Przemisliensi, Leopoliensi, Bidgostensi, Znenensi, Colensi, Casimiriensi, Cocensi, Chodlensi et alia quacunque a quolibet eius vase grossi duo solvantur, eo non obstante, quod in loco, ex quo vehitur, contributio ducillaris soluta sit.

Et quicumque prius non soluta exactione praefata cerevisiam, vinum, medonem, malmaticum et alium quemcunque potum ex praedictis vendere et propinare in fraudem Reipublicae praesumpserit, totum illud, in quo fraudem commisit seu committere voluit, irremissibiliter amittet et ad poenam regalem solvendam, quotiens id fecerit, obligabitur. Capitaneusque loci in tales omnes et singulos, fraudem eiusmodi committentes, animadversionem debitam, veritate rei cognita, non habendo respectum ad quempiam, irremissibiliter exequatur.

Ad quam quidem exactionem colligendam diligenter et fideliter exigendam in ipso palatinatu seu terra^c et districtibus eius^c generosum⁰ constituimus, vobisque omnibus et singulis, quorum interest, mandamus, quatenus praefato exactori sive ab eius substituto, de ipsa exactione ducillorum respondeatis et responderi faciatis. Vos vero locorum capitanei eos, qui rebelles et negligentes erunt, et quos ipse exactor deferet, per pignorationes solitas ad solutionem huiusmodi exactionis compellatis, sub poenis Nostris, contra negligentes capitaneos in novis et antiquis statutis descriptis. Et pro gratia Nostra non aliter facturi. Datum Cracoviae in conventionem generali feria sexta ante dominicam Palmarum proxima anno MDLIII [24 III 1553], regni vero Nostri XXIII. Ad mandatum Sacrae Regiae Maiestatis proprium.

VII. LITTERAE RESTIUM

A. Litterae primarum restium

Sigismundus Augustus Dei gratia Rex Poloniae etc. Universis et singulis palatinis, castellanis, dignitariis, officialibus, terrigenis, nobilibus, advocatis, scultetis et civibus ceterisque cuiuscumque status, condicionis et praecminentiae subditis Nostris bona quaecumque terre-

^c *W rękopisie pozostawiono wolne miejsca.*

stria hereditaria et obligatoria possidentibus et ad expeditionem bellicam generalem de iure vel consuetudine Regni Nostri obligatis, sincere et fidelibus dilectis gratiam Nostram Regiam. Magnifici, generosi, nobiles et famati, sincere et fideles Nostri dilecti! Quoniam nullum est tempus, quo confinia Regni ab incursu hostium tuta esse Nobis polliceri possimus et hostes communes Nostros propius fines Regni attingere indies videre liceat. Ne iliaque, quod Deus avertat, imparatos Nos obruant, primis hisce litteris restium admovendo vos duximus admonemusque et mandamus, ut cum equis, armis, aliisque rebus omnibus, quae belli usus postulat, mature sitis parati, ut cum res ipsa postulaverit et a Nobis tertiis restium litteris fueritis evocati in quocumque locorum et quocumque tempore intra hunc et futurum conventum Regni ducere vos, pro rei necessitate et belli ratione, visum Nobis fuerit, sequi Nos instructi rebus ad bellum gerendum necessariis possitis. Interea tamen exerceri iudicia, neque ulla ratione intermittere volumus, usque tertiarum restium litterae a Nobis missae fuerint. Praesentes autem litteras alius ad alium vicinorem transmittat, ultimus vero ad capitaneum loci remittat, sub indignatione Nostra et confiscatione bonorum aliter non facturi. Datum Cracoviae in conventionem Regni generali feria quinta ante dominicam Palmarum proxima anno Domini millesimo quingentesimo quinquagesimo tertio [23 II 1553], Regni Nostri vigesimo quarto. Ad mandatum Sacrae Regiae Maiestatis proprium.

B. Litterae secundae restium

Sigismundus Augustus Dei gratia Rex Poloniae etc. Universis et singulis palatinis, castellanis, dignitariis, officialibus, terrigenis, nobilibus, advocatis, scultetis et civibus ceterisque, cuicunque status, condicionis et praeeminentiae, subditis Nostris bona quaecunque terrestria, hereditaria et obligatoria possidentibus et ad expeditionem bellicam generalem de iure vel consuetudine Regni Nostri obligatis, sincere et fidelibus dilectis, gratiam Nostram Regiam. Magnifici, generosi et nobiles, famati, sincere et fideles Nostri dilecti! Mandavimus vobis iam antea primis restium litteris, ut ad propulsandum hostium impetus, si qui ingruerint parati essetis, nunc iterum de more hisce secundis restium litteris mandamus omnino habere volentes, ut equos, arma et cetera ad bellum necessaria pro facultatibus suis bene parata habeatis et cum tertiis restium litteris evocati a Nobis fueritis, ad eum locum, ad quem iusserimus, et ad tempus, quod intra hunc, qui proxime habitus est, et futurum conventum Regni designaverimus, conveniatis. Interea vero iudicia habeantur, neque intermittantur, priusque tertiarum restium litterae missae a Nobis fuerint. Volumus autem hasce litteras Nostras alter alteri viciniori transmittat, ultimus vero loci capitaneo remittat, sub gravi indignatione Nostra et bonorum suorum confiscatione aliter non facturi. Datum Cracoviae feria sexta in crastino sancti Floriani anno Domini millesimo quingentesimo quinquagesimo tertio [5 V 1553]. Ad mandatum Sacrae Regiae Maiestatis proprium.